

# CURIERUL JUSTITIEI MILITARE

DIRECTOR PROPRIETAR  
MAIOR V. CHIRU

PRESEDINTELE COMITETULUI DE REDACTIE  
GENERAL

**G. PANGRATI**

Comisarul Regal al Consiliului permanent de revizie al Armatei

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:  
CLUJ, Strada Dorobanților No. 11

ABONAMENTE: 100 LEI ANUAL

Reclame:  
500 Lei Adresele D-lor Avocați  
1000 Lei Instituțiilor Comerciale

No. 4. 1 DECEMBRIE 1921

## SUMARUL:

Portrete: Tata Bonciu Vaschy  
Apărătorii din oficiu V. Stancescu  
Problema martorilor  
în Justiția Militară Major V. Chiru  
Legislația Franceză V. S.  
Informațiuni . . .  
Justiția militară ) Dr. Major A. Bozae  
în fosta armată ) Dr. Loc. Stan Virgil  
Austro-Ungară )  
Indicator Judiciar Major Chiru



## PORTRETE.

### TATA BONCIU.

*Camarazi mult mai în vârstă de cât el, îl răsfață: Tata Bonciu Colegii lui de școală, de o potrivă de bătrâni, îl mângăie: Tata Bonciu Subalternii aproape nu-i știu nici gradul; pentru ei maiorul G. Bonciu Comisarul Regal al Comandamentului Basarabiei e tot: Tata Bonciu și Inculpații, cu un aer de superioritate a norocului și s'idează prietenii de pușcărie:*

— Cu mine intră: „Tata Bonciu“!

*Namăi Tata Bonciu, când trece câte odată prin mahalalele Iașului și privește furios pe sub sprancenele-i arcate puzderia copților din Păcurari, ori Sărarie, i-ai putea surprinde, un fel de spatmă încolțindu-i în suflet și ascunzându-i se în barba-i stufoasă „numai pe alci de nu mi-ar striga care va, Tata Bonciu“.*

*Din școală erea parcă destinat justiției Nimeni nu-l putea trage „caclalmale“ la pocher, și privind jintă în ochii „agiamiilor“ în fundul cărora zarea fotografia cărților pitite în mână, Tata Bonciu „Relansa“ cu un aer de prinț și cu accentul lui dulce moldovenesc, dojenea îndrăsnetul:*

— „Te-am prins șolticule ai nervi di șfoară“.

*Privirile lui tăioase și fac loc în cutele cele mai adânci a le sufletului, păstrund, se strecoară pe nesimțite și inculpatul cărui-a nu-l-a adresat nici o vorbă, începe ușor, fără voie, fără să înțeleagă cum, spovedama păcatelor. Și Tata Bonciu, ascultă, ascultă, ascultă și privește, privește, fără să clipească și vinovatul, și deapănă mărturisirea fără să uite nici un amănunt, fără să poată ascunde nici un gând.*

*Când a scăpat acuzatul de sub fascinația ochilor lui Tata Bonciu, și reamintește întreg planul ce și-l făurise pentru apărare și se muștră neiertător cum de a căzut în latul moldoveanului tocmai el, ce înfruntase argumentele atât de convingătoare a le poliției.*

*Dar nu-i pare rău. Tata Bonciu, devine glumeț, îi cercetează întregul suflet și de simte în adâncuri licărirea unei îndreptări îl întinde cu voie bună o mână de ajutor, fiindcă Tata Bonciu e creștin pravoslavinic și nu vrea pierrea păcătosului, ci îndreptarea lui.*

*În Basarabia și-a făcut o specialitate din comploturi.*

*Nu e organizație secretă să nu fie amestecat și Tata Bonciu. Dă în cărți, în bobî și apare la vreme în mijlocul jidănașilor comuniști să le facă teoria socializării . . . Inchisorilor la care și el ține foarte mult.*

*Din noua pleiadă a juristilor Justiției Militare, se umerește din greu pentru consolidarea ei.*

*Uscat și negru ca tăciunele slab și deșirat, se strecoară de nu prinde nimeni de veste în cutele întunericului de unde scoate de urechi pe cei ce n'au făcut nimic pentru țara asta și răvnesc la stăpânirea ei.*

*Când trece de străzile Kișeneului sărind parcă din piatră în piatră în mersul lui veșnic grăbit, îl urmăresc privirile și se încheagă în urma lui soaptele:*

*Ista-i Tata Bonciu, să vă păziți de el!*

*Cercetând nihilității, bolșevicii, comuniștii și toate lighioanele paradisului Braunsteinian rusesc, fără să vrea le aplică teoriile ce le combate cu îndrăjire, încercând socializarea muncii și comuniizarea corectitudinii pe care se luptă din răspuțeri să le împământenească.*

*Tata Bonciu e un nihilist îl veți cunoaște numai decât . . . după barbă.*

VASCHY.



# CURIERUL JUSTIȚIEI MILITARE

REVISTĂ DE DREPT PENAL MILITAR

DOCTRINĂ :: JURISPRUDENȚĂ :: LEGISLAȚIE COMPARATĂ

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ

AUTORIZATĂ DE MARELE STAT MAJOR GENERAL AL ARMATEI CU ORDINUL Nr. 594/1921.

<p>Director Proprietar <b>MAIOR V. CHIRU</b> Prim. Com. Reg. al C.G.A.</p>	<p>Președintele Comitetului de Redacție <b>GENERAL G. PANGRATI</b> Comisarul Reg. al Cons. Perm. de Revizie</p>	<p>Redacția și Administrația <b>CLUJ</b> Str. Dorobanților No. 11</p>
<p><b>ABONAMENT ANUAL LEI UNA SUTA (100 LEI)</b></p>		

## Apărătorii din oficiu.

Societățile omenești în permanentul războiu cu rău făcătorii au acordat acestora o favoare ce a constituit un privilegiu și mai târziu sa transformat într'o datorie im- perioasă: Dreptul sfânt de apărare.

Odată cu știința dreptului penal a evoluat și bazele dreptului de apărare. Pornit în primele timpuri din simpla curiozitate socială de a se cunoaște motivele ce au de- terminat infractorii să săvârșească calcările orânduelilor sociale. a ajuns în oremurile moderne să fie transformat într'o cenzură permanentă a însuși societății ce a creiat acest drept. Ast-fel teoriile moderne ajungând la conclu- ziunea covârșitoarei influențe ce însuși societatea o are asupra omului delinquent, dreptul de apărare nu sa măr- ginit numai în explicațiunea individuală a înprejurărilor în cari individul a săvârșit înfracțiunea, ei sa extins la împărțirea culpabilității individuale cu însuși societatea căruia acesta îi aparținuse.

Mediu social, mediu politic, instituțiuni sociale greșite, maladii ereditare civilizație bolnăvicioasă, lipsă de școii

și atâtea și atâtea păcate sociale în atmosfera cărora, individul s'a născut, a crescut și sa dasăvârșit au devenit în dreptul apărării moderne armele de lupta individului împotriva societății, încercându-se să se treacă delinquentul drept victima societății ce la creiat.

Explicațiunea pedepsei a suferit aceeași influență a noilor concepțiuni trecând de la noțiunea răzbunării ce societatea urma să o aplice celui greșit până la terapeutică criminală a zilelor noastre când criminalul este socotit drept un bolnav căruia i-se cuvine îngrijiri medicale în pensio ne igienice, cu soare mult, cu lumină electrică și somiere la pat, pensioane cărora în derâdere li se mai spun pușcării.

Marele principiu creștin »Nu vreau peirea păcătoșului ci îndreptarea lui« a patruns prin adâncă lui umanitate în știința penală, punând bazele dreptului de apărare modern.

Leguitorul nostru militar, însuflețit și el de frumusețea principiilor celor nouă în privința delinvenților a înscris în lege apărarea obligatorie a tutulor infractorilor, în Art. 103, 104 și 105 C. J. M. Nu numai că a acordat favoarea acelor ce au călcat legile să și aleagă apărător pe ori care profesionist, pe ori ce ofițer din cadrele active sau din retragere a le armatei și cu autorizațiunea Președintelui Consiliilor de judecată ori ce persoană, dar a creiat obligațiunea legală ca ori cărui învinuit ce nu ar avea un apărător personal ales, să i-se dea un apărător din oficiu.

Pentru garantarea acestui drept acordat infractorului, legiuitorul a creiat sancțiuni severe pentru apărătorii numiți din oficiu și cari ar refuza apărarea. Avocații civili sunt supuși pedepselor disciplinare putându-li-se suspenda dreptul de a mai pleda în fața tribunalelor militare ce ar pronunța această pedeapsă, până la un an, iar militarii putând suferi închisoare de la trei zile la o lună. Art. 105 C. J. M.



Din oficiul de apărător, vedem pri: cele arătate mai sus, că legiutorul a înțeles să creieze o realitate, nu o ficțiune.

Prin instituirea apărării ca o datorie obligatorie a Societății față de infractor, societatea a înțeles să ia toate garanțiile cu privire la echitatea și dreptatea sentințelor ce reprezentanții săi vor da.

Prin sprijinul efectiv al apărării a înțeles să dea posibilitate delinquentului să 'și reducă infracțiunea, călcarea legii, la adevărată ei valoare înstituind oficiul apărării pe picior de egalitate cu însuși oficiul de reprezentant al societății, cu oficiul procurorilor.

Dacă apărătorul ales, profesionistul, avocatul, prin pregătirea sa juridică se achită de îndatoririle sale, potrivit spiritului însuși al legiutorului și aparatorul din oficiu, trebuie să se mențină la înălțimea unuia dintre cele mai însemnate oficii sociale. Apărătorul din oficiu se dă în totdeauna infractorilor ce nu au posibilitatea să apeleze la ajutorul profesioniștilor cărora nu le pot plăti onorarii și cu atât mai mare este răspunderea morală a acestor apărători, cu cât serviciile lor fiind gratuite, infractorii nu au nici posibilitatea împrutării felului în care au fost apărați.

Delinquentul fără nici o legătură cu persoanele desemnate să le fie apărători, în situațiunea de demoralizare a împrejurărilor în care se găsesc, cu singura nădejde îndreptată spre omul pe care nu-l poate îndatora cu nimic și căruia i-să încredințat viața, libertatea și onoarea sa, are dreptul moral de a cere mult mai mult apărătorului ce-i a fost împrut, de cât aceluia pe care l-ar fi putut desemna el.

În practica obișnuită și în special la instanțele militare, unde apărătorii se numesc dintre ofițerii corpurilor de trupă din garnizoanele în care se află Consiliile de războiu, apărăriile din oficiu, nu conrespund în totdeauna adevăratelor lor chemări.

Ofițerii ne având o pregătire prealabilă în studiile juridice, din punct de vedere al legii și procedurii, în majoritatea cazurilor nu fac nici o observațiune. Se mulțumesc în cele mai fericite ocaziuni pentru acuzat, să discute împrejurările de fapt în care sa săvârșit infracțiunea, să încerce o explicațiune materială a faptului.

Și acestea, când ambițiunea ofițerului, conștiințiozitatea și temperamentul, îl determină să cerceteze dosarul și să se prezinte la judecată, pregătit.

Nici odată nu va susține însă o discuțiune juridică, nu va cerceta actele de procedură și nu va cere constatarea greșelilor posibile în drept, greșeli ce ar putea conduce la anularea sentințelor de condamnare, fiind că ofițerul nu are deprinderea necesară.

Cum de cele mai multe ori acest oficiu de apărător se încredințează Sublocotenenților și Locotenenților, tineretea lor se manifestă prin flagrante stângăcii, fiind impresionati de solemnitatea judecătorești, stânjeniți de condescendența ce o au prin educația ostășească față de superiorii din Consiliu, copleșiți de enorma răspundere de care și dau seama că fără voia lor au obligațiunea să și-o asume.

În aceste situațiuni de cele mai multe ori apărarea din oficiu, devine o parodie, o ficțiune la care nu să gândit leguitorul.

Până la o modificare viitoare a acestei situațiuni, ofițerii, cărora li se încredințează onorarea de a fi apărători, au marea datorie de a studia dosarul chestiunii, a se pregăti cerând sfatul personalului parchetelor militare obligat să le dea îndrumările necesare și a nu privi cu ușurință și desinteres situațiunea nenorociților cărora sunt chemați să le dea o mână de ajutor.

Judecătorilor li se cer o cât mai mare răbdare în asemeni împrejurări fără să manifeste nici un fel de aprobare sau desaprobare asupra greutăților de exprimat a le ofițerilor, aprobări sau desaprobări de natură a-i intimida. Ofițerul apărător, obligat prin lege să se exprime



cu moderațiune și să nu spună nimic contra conștiinței sale, nu va cuteza nici odată să depășească aceste restricțiuni.

Până la găsierea unei soluțiuni practice, ce va fi introdusă în lege, suntem de părere și această părere s'ar realiza cu multă ușurința, ca pe lângă fie care Consiliu de războiu să se creieze două sau trei posturi permanente de apărători.

După o prealabilă pregătire, după ce vor fi deprinsi cu lucrările și mecanismul justiției, le va fi foarte ușor să îndeplinească oficiul de apărător. În locul ofițerilor de front în permanență sustrași de la serviciul lor, fiind că z/lnic judecându-se procese la Consiliile de război, sunt chemați pentru îndeplinirea oficiului de apărători, instanțele militare să aibe în însuși cadrele justiției, ofițeri specializați în lucrările judecătorești.

Cu această soluțiune, s'ar face și economii în privința misiilor ofițerilor chemați din Garnizoane streine, oficiul de apărător nu va mai fi o ficțiune, și ofițerii pregătiți și în această direcțiune, ori când ar putea fi trecuți în cadrele Justiției Militare.

În interesul sfântului drept de apărare, pentru prestigiul instanțelor militare, cu o clipă mai de vreme, printr'o simplă deciziune ministerială s'ar putea crea pe lângă Consiliile de războiu, o secțiune a apărătorilor permanenți din oficiu.

V. Stancescu.

# Problema martorilor în Justiția Militară

## II.

### II Transportul Martorilor.

O importantă chestiune în mecanismul justiției militare este prezentarea martorilor la timp. Întârzierea rezolvării pricicilor aflate în cercetarea Consiliilor de războiu, e datorită pe lângă altor numeroase cauze și neprezentării martorilor la termenele fixate.

Călătoriile plictisitoare, distribuirea anevoioasă a corespondenței din motive ce numai direcțiunea poștelor le poate cunoaște — întârziind sistematic câte o săptămână în acelaș oraș, câte două de la oraș la orașul vecin, câte trei din județ în județ și cel puțin câte o lună din provincie în provincie — aglomerarea cu prea multe lucrări a organelor polițienești ce împlinesc procedura, unite toate cu averșiunea ce au cetățenii pentru însemnatul serviciu de martor, contribuie la inutilele amânări în cercetarea și rezolvarea pricinilor penale.

Cetățeanul căruia legea îi impune datoria de a se supune tuturor chemărilor judecătorești, fiind nevoit după lege să se prezinte pentru înamurirea aceleiași precini la judecătorul de instrucție, la confruntare când este nevoie, la ședința judecăței, la un nou termen când se amână și la un alt Consiliu de războiu când aceiași chestiune se casează, pregetă să figureze ca martor și când este silit să presteze acest serviciu, încearcă toate căile posibile să se sustragă îndatoririlor, fiindcă se consideră șicanat.

Și nu numai locuitorii civili nu răspund cu tragere de inimă chemărilor justiției, ci însuși militarii cari se bucură de numeroase avantajii cum sunt misiile de deplasare, călătoriile în condițiuni mai bune și cu preț redus,



popotele de garnizoană și cuartiruirile, fac tot posibilul să nu se prezinte la citarea lor.

Cu toate ordinele date de Comandamente se observă în practică încercările tot mai numeroase din partea militarilor de a se dispensa de oficiul de martori din pricina greutăților și neplăcerilor întâmpinate în călătorii, găsindu-se totdeauna scuze și motive ce adăogate și cauzelor pomenite mai sus, provoacă întârzierile ce se constată în mersul Justiției militare.

Persoanele civile, la zece citați, patru cel puțin nu primesc citațiile în termen, doi, ușurința organelor administrative îi prezintă ca necunoscuți la adresele atât de bine cunoscute, trei trimet certificate medicale de boală și unul singur dacă se prezintă și acesta, în cazul când fiind vre un sâtean în comună șeful de post e mână de fier, dacă nu cumva fiind slujbaș, șefii nu intervin oficial să fie audiat prin comisie rogatorie ori să se trimită justiției vre o declarație „certificată personal de domnul șef“.

Cheltuelile mari ce sunt ocazionate prin călătoria și întreținerea oamenilor în orașele unde funcționează Consiliile de războiu iau determinat să încerce toate mijloacele spre a nu se prezenta, întunecându-le conștiința însemnatei îndatoriri cetățenești. Constatarea permanentă că instanțele judiciare militare, nu le acordă nici o despăgubire pentru timpul pierdut și cheltuelile făcute, i-au îndemnat să nu se prezinte la chemări.

Se generalizase aproape obiceiul ca nici un martor să nu răspundă citațiunilor emise conform legii la prima chemare știind că vor urma chemările prin mandate de aducere, și cari cel puțin îi scuteau de cheltuelile de transport pe căile ferate, întrucât organele Căilor ferate nu țineau seama de citațiile ce prin lege dădeau dreptul și ele la călătorii gratuite.

Cu mandatele de aducere dacă se ameliora puțin prezentarea martorilor, chestiunea nu era rezolvată, fiindcă de cele mai multe ori din pricină — dar câte pricini nu se găseau — garnizoanele și posturile de jan-

darmi cereau escorte pentru executarea mandatelor de aducere, însuși instanțelor militare sau cereau foi de drum pentru transportul martorilor chemați.

Cu toate aceste greutateți, parchetele Consiliilor de războiu, prevenind toate cererile posibile și imposibile deprinse din practica întâmpinărilor, aduceau martorii de bine de rău, după o amânare sau două.

În prezent chestiunea s'a complicat și mai mult.

Foile de drum prin ajutorul cărora posturile de jandarmi, garnizoanele sau parchetele militare transportau martorii sau desființat. Ordinele recente la Căile ferate, au abrogat, sau așa s'a înțeles de organele de execuție ale acestui serviciu, toate transporturile gratuite și legale ale martorilor ce de sigur nu pot obține libere permise de toate culorile și de clasa I-a.

Toată lumea trebuie să plătească prețul transportului, e măsura salutară ce va scuti pe viitor trenurile de a mai fi trenuri de agrement gratuit pe spinarea contribuabililor.

Aceasta măsură însă nefiind în corelațiune perfectă cu nevoile justiției îi îngreunează buna funcționare, întrucât nici polițiene, nici garnizoanele și nici posturile de jandarmi, nu au și nu pot avea fonduri atât de mari — ce comportă un întreg sistem de comptabilitate — spre a aduce la îndeplinire chemările de martori ordonate de justiție.

Auxiliarii parchetelor de la intrarea în vigoare a acestei măsuri răspund stereotip instanțelor judecătorești.

„Nu avem fonduri, martorul fiind sărac nu poate plăti drumul său și al escortei, trimiteți costul trenului întrucât Căile ferate nu țin seama de citații și mandate“.

Instanțele judiciare nu au fonduri și dacă ar avea administrarea acestora ar fi foarte complicată, cea ce ar îngreuna și mai mult personalul judecătorec atât de puțin numeros.

Nu vom analiza dacă juridic o dispozițiune a organelor administrative poate desființa legea și dacă Căile



ferate poate legal refuza transportul gratuit al marturilor pe baza citațiilor sau mandatelor, ci ne mărginim să arătăm greutățile întâmpinate în administrarea justiției.

Fericiți că nu vom mai vedea vagoanele tuturilor trenurilor pline de voiajori grațiuți ce-și forfoteau morga în cupee rezervate, gratuitatea călătorilor marturilor se impune însă ca o necesitate de stat.

Pe baza citațiilor, persoanele citate să poată călători gratuit de la stațiunea de cale ferată a domiciliului lor până la stațiunea sediului instanței judiciare și înapoi, în clasa anume fixată, admitându-se plata unei diferențe de transport pentru o clasă superioară în care ar dori să voiajeze martorii.

Mandatele de aducere să creieze aceleași drepturi și marturilor și escortelor lor.

Pentru ușurința unui control efectiv, pe formularul citației sau mandatului s'ar putea imprima un cupon de călătorie grațiuță, în care să se înscrie toate datele ce ar părea necesare.

Citațiile și mandatele de aducere, emise de organele justiției prezintă suficientă garanție că nu se vor face abuzuri și că în adevăr numai persoana prevăzută în chemare și chemarea justificată, se va folosi de transportul gratuit pe căile ferate ale statului.

Abuzurile, dacă excepțional s'ar săvârși pe lângă sancțiunile prevăzute de legile penale, pe cale administrativă s'ar putea reprimă cu cea mai mare asprime, imputându-se de zece ori valoarea transportului neregulat, emitentului unei citații sau mandat de aducere imăginar sau neintemeiat.

Soluțiunea trebuie găsită cu grabă în interesul justiției militare și în cazul când măsurile administrative luate în privința desființării foilor de drum și a voiajurilor gratuite, nu revivesc gratuitatea transporturilor marturilor pe baza citațiilor și mandatelor, să se dea ordinele respective organelor de execuție spre a nu se mai complica atât de complicata chestiune a marturilor.

Septembrie 1921.

Maior V. Chiru

# Legislația Franceză.

## Codul de Justiție Militară.

### CAPITOLUL II.

#### *Consiliile permanente de revizie în Circumscripțiile teritoriale.*

*Art. 26.* Se stabilește pentru circumscripțiile teritoriale. Consilii permanente de revizie, al căror număr, reședința și Competință teritorială va fi determinată printr'un decret, al Șefului de stat, înregistrat în Bulletinul legilor

*Art. 27.* Consiliile de revizie sunt compuse dintr'un președinte General de brigadă și patru judecători precum urmează:

Doi Coloneți sau Locotenenți Coloneți, doi comandanți de batalioane, escadroane sau maiori.

Pe lângă fiecare Consiliu de revizie se află un comisar al Guvernului și un Grefier.

Funcțiunile de Comisar al guvernului sunt îndeplinite de un ofițer superior sau un subintendent militar. Dacă trebuința va cere se va putea numi un Substituit al Comisarului Guvernului și un ajutor de Grefier.

*Art. 28.* Președintele și judecătorii Consiliului de revizie sunt luați dintre ofițerii activi al circumscripțiunei teritoriale locale

și sunt numiți de Generalul Comandant al Circumscripțiunei. Ei pot fi înlocuiți din șese, în șese luni și chiar după un interval mai mic, dacă încetează de a mai face parte din circumscripțiune. Se va alcătui un tablou pentru judecători, potrivit Articolului 19 al prezentului Cod.

Articolele 20 și 21 sunt de asemeni aplicabile Consiliilor de revizie.

Legiuirea Română înființează un singur Consiliu de revizie pentru toate Consiliile de războiu și întreaga Armată, cu sediul la București.

Numirile personalului acestui Consiliu este făcut numai de Ministrul de războiu. Cu mărirea Armatei și înființarea Comandamentelor Corpurilor 6 și 7 de Armată un singur Consiliu de revizie a devenit insuficient.

În legea de războiu s'a făcut un pas simțitor către progres prin introducerea în Compunerea Curtei Superioare de Justiție Militară cum se numea Consiliul de revizie în timpul războiului, a doi Domni Consilieri dela Înalta Curte de Casație.

De sigur la 5 viitoare modifi-



care a organizării tribunalelor militare se va avea în vedere experiența dobândită cu introducerea specialiștilor și titrațiilor în compunerea instanțelor penale militare.

Cu atât mai mult se impune introducerea Juriștilor în Compunerea Consiliilor de revizie, cu cât la aceste instanțe se interpretează legea și doctrina penală, nefiind organizate ca tribunalele Cetățenești Curți cu jurați, cum sunt Consiliile de războiu în parte.

*Art. 29.* Comisarii Guvernului sunt luați dintre ofițerii superiori sau dintre subintendenții militari în activitate de serviciu sau în retragere, ei sunt numiți de Ministerul de războiu.

Substituții sunt luați dintre ofițerii sau dintre membrii intendenței militare în activitate de serviciu, ei sunt numiți de Generalul Comandant al Circumscripțiunii.

Condițiunile și formele pentru numirea grefierilor și a ajutozilor de grefieri sunt stabilite printr'un regulament de administrație publică prevăzut de Articolul 9 al prezentului Cod.

*Art. 30.* Dacă Consiliul de războiu a cărui sentință a fost atacată cu recurs, a fost prezidată de un General de Divizie sau de un Mareșal de Franța și Consiliul de revizie va fi prezidat de un General de Divizie sau un Mareșal și în lipsa unui Mareșal de un General numit după Condițiile stabilite în Art. 12.

În acest caz, Generalul de brigadă, va rămâne judecător și comandantul batalionului, sau șeful escadronului, sau maiorul cel mai nou în grad, sau în caz de vechime egală, cel mai tânăr, nu va lua parte la judecarea pricinii.

*Art. 31.* Nimeni nu poate face parte dintr'un Consiliu de revizie, dacă nu este Francez sau naturalizat și în vârsta de trei zeci de ani împliniți.

Articolele 23 și 24 ale acestor Codice, sunt aplicabile și membrilor Consiliilor de revizie.

*Art. 32.* Înaintea întrării în funcțiune, Comisarii Guvernului luați dintre ofițerii ce nu sunt activi, depun în mânele Generalului Comandant al Circumscripțiunii, jurământul prescris de Articolul 25 al prezentului Cod.

## TITLUL II.

*Despre consiliile de războiu și Consiliile de revizie ale Armatei în Comunele și Județele în stare de asidă și în piete de războiu asidate sau împresurate.*

### CAPITOLUL I.

*Despre Consiliile de războiu la Armate.*

*Art. 23.* Când un corp de armată este chemat să opereze sau unul ori mai multe corpuri de armată, reunite în armate, sunt chemate în operații, fie în teritoriul național, fie în afară, după ordinul Ministrului de războiu se

pot înființa unul sau două Consilii de războiu, pe lângă fiecare Divizie activă, tot astfel la Cuartierul General al armatei și dacă va fi nevoie, și la Cuartierul General, al fiecărui corp de armată.

Dacă o divizie activă, sau un detașament de trupă de forță unui batalion cel puțin, este

chemat să opereze izolat, unui sau două Consilii de războiu pot de asemeni fi înființate, pe lângă acest divizion sau pe lângă acest detașament. Aceste Consilii de războiu sunt compuse din cinci judecători în conformitate cu tabloul arătat mai jos, potrivit Gradului cel are acuzatul, până la acela de Locot. Col. inclusiv.

Gradul Acuzatului	Gradul Președintelui	Gradele Judecătorilor
Suboficier Caporal sau brigadier, soldat	Colonel sau Locotenent Colonel	1 șef de batalion șef de escadron sau maior, 1 căpitan, 1 Locotenent sau Sublocotenent, 1 Suboficer.
Sublocotenent	Colonel sau Locotenent Colonel	1 șef de batalion șef de escadron sau maior, 1 căpitan, 1 Locotenent 1 Sublocotenent.
Locotenent	Colonel sau Locotenent Colonel	1 șef de batalion șef de escadron sau maior, 1 căpitan, 2 Locotenenți.
Căpitan	Colonel	1 Locotenent Colonel, 1 șef de batalion șef de escadron sau maior, 2 căpitani
Comandant de Batalion șef de escadron, Maior	General de brigadă	1 Colonel, 1 Locotenent Colonel, 2 șefi de batalion, șefi de escadron sau maior.
Locotenent Colonel	General de brigadă	2 Coloneli, 2 Locotenenți Coloneli.



Pe lângă fiecare Consiliu de războiu se găsește un Comisar al guvernului-raportor, îndeplinind în același timp funcțiunile de judecător de instrucție și de procuror, și un grefier. Se pot numi unul sau mai mulți Substituiți de Comisari ai Guvernului-Raportori, și unul sau mai mulți ajutoari de grefieri.

Articolele 11, 12, 13, 14, 16, 17, și 18 ale Codicelui de față sunt aplicabile și Consiliilor de războiu astfel formate.

Nu se schimbă nimic în Com-

punerea Consiliilor stabilite în Articolul 10 al prezentului Cod, în privința celorlalte grade începând dela gradul de Colonel.

Art. 34. Membrii Consiliilor de războiu, și tot astfel Comisarii guvernului, raportorii, substituiții Grefierii și ajutoarii de Grefieri sunt luați dintre ofițerii și subofițerii aflați în Armate, în Corpurile de Armată, Diviziile sau detașamentele pe lângă care au fost înființate aceste Consilii.

V. S.

# INFORMAȚIUNI

Se zvonește că autoritățile superioare, au intențiunea să creleze o uniformă specială ofițerilor din justiția militară prin adoptarea unor eghileți negri la toate ținutele.

Semnele distinctive au un rol important în psihologia omenească.

Roba magistraților, roba roșie a Înaltei Curți de Casație și eghileții ofițerilor de Stat Major e o necesitate nu numai un ceremonial.

\* \* \*

Scoala militară a ofițerilor de Intendența și Administrație din Oradea Mare, de sub direcțiunea Domnului Int. Colonel Ionescu Anghel, a introdus între obiectele de învățământ Dreptul penal militar și toate legislațiile de cari în exercitarea profesiei de ofițer contabil și vericator se simte nevoie. Importanta dată acestor cursuri, înseamnă un mare progres în învățământul militar.

\* \* \*

Inspectorul general al Siguranței Statului Dn. Vintila Ionescu, specializat în infracțiunile cu caracter social, din primul ceas al atentatului monstruos de la senat a precizat că între autorii acestei crime trebuie să fie și jidovul Max Goldstein pe care îl mai instruisese de câte-va ori.

Cu o răbdare de fier și o muncă fără preget sprijinit de Directorul său Dn. Romulus Voinescu, a reușit să stabilească și să dovedească convingerea sa, prinzând pe toți autorii acestui atentat.

Max Goldstein a fost prins, după ce această viperă născută și crescută în ospitaliera noastră țara a mai făcut încă o victimă un soldat de sentinelă ce îl oprise la trecerea unui pod la Giurgiu.

\* \* \*

Maiorul Bretan V. aflat în disponibilitatea a fost rechemat în serviciul activ al armatei, în Cadrele Consiliului de războiu al Corpului 6 Armată, unde a fost numit în funcțiunea de Comisar Regal al Secției a doua.

\* \* \*



În vederea accelerării instrucției și judecării, marelui număr de afaceri vărsate Consiliului de războiu al Corpului 6 Armată, de Curțile Marțiale ale diferitelor Divizii din teritoriul acestui corp, desființate cu ocaziunea trecerei armatei pe picior de pace, sa înființat pe lângă Consiliu, două secțiuni de instrucție și judecată.

Secția întâia se ocupă cu instruirea și judecarea afacerilor noi sosite la această instanță de judecată, secția doua cercetează și judecă chestiunile vechi, ce au aparținut Curților Marțiale desființate.

\* \* \*

Avocați din vechiul regat, a căror înscriere în barourile din Ardeal a fost refuzată, vor cere Autorităților ca toți avocați absolvenți ai școalelor maghiare să depună examene de echivalarea titlurilor lor la Universitățile Românești și numai în baza acestor echivalente să poată ocupa funcțiuni publice în care se cer titluri Universitare.

Cererea aceasta este legitimată de faptul că toți cetățenii români ce obținau titluri Universitare streine și în trecut urmau să dea examene de echivalență spre a se putea bucura de prerogativele legale acordate titraților noștri.

Să mai agită ideia, ca aceste examene de echivalență să înbrățișeze pe lângă Cursurile Universitare și Cursurile pregătitoare din licee, în vederea deosebirilor programelor analitice dintre fostele școli maghiare și școalele superioare din vechiul regat și a deosebirii condițiilor de admisibilitate pentru obținerea titlurilor Universitare.

Între primele condițiuni pentru echivalarea diplomelor obținute de români de la școalele Ungurești, va fi și examenul obligatoriu al limbei românești.

Pe această cale se crede că se va ajunge la rezolvarea Conflictului între titluri și cultură, între lege și refuzul aplicării ei.

\* \* \*

Sub conducerea fruntașului baroului Doljan, cunoscutul avocat și scriitor, Dem. D. Stoienescu din Craiova apare încă din anul 1919 importanta revistă de doctrină, „Biblioteca juridică”. Aceasta însemnată publicațiune tipărește lucrările celor mai însemnați juriști. Până în prezent au apărut:

Consiliul legislativ de Eugen Stătescu. Efectul divirginței în corecțional de Mihail D. Kornea. Proprietatea intelectuală, dreptul pe Autor de C. Hamangiu. Istoria unei epitropii de Artur Gerovei. Natura contractelor de închiriere făcute de un comerciant pentru trebuințele sale comerciale de R. P. Voinescu, Condica sireților de Teodor T. Burada. Dreptul de moștenire al copilului natural

la averea mamei sale de Petru Missir. Reabilitarea condamnaților de Mihail Drăgănescu, Considerațiunile asupra constituției bolșevice de Florin Sion. Instituția jurătorilor de Dem. D. Stoinescu.

Asupra acestor importante lucrări vom reveni pe măsura ce ne va îngădui spațiul. Se fac aboamente pentru serii de lucrări, trimitețanu-se 100 Bibliotecii Juridice Craiova Strada Gheorghe Chițu Nr. 6, putându se procura și broșurile separat dela aceeași adresă, costul fiecărei lucrări, în volum octav fiind foarte ieftin.

Administrația revistei noastre primește abonamente, în subscrierea anticipată de lei una sută pentru lucrările viitoare spre a se da tuturor cetitorilor săi posibilitatea de a-și aduna o bogată și foarte prețioasă colecție de lucrări juridice.

\* \* \*

La 1 Decembrie 1921 se întrunesc la Ministerul de războiu secția treia Justiție, toți Comisaraii Regali, șefi de parchete din țară spre a conferi asupra conformității în interpretarea și aplicarea legilor penale militare.

\* \* \*

Primind la redacție numeroase articole cu subiecte din diferite ramuri de drept, rugăm pe distinși noștri colaboratori să țină seamă de scopul acestei reviste de specialitate și să nu ne trimeată studii decât în legătură dreptul penal militar și legislația aplicată de instanțele penale militare.

\* \* \*

Toate lucrările de drept trimise redacției, vor fi anunțate și li se vor întocmi dări de seamă.



# Justiția Militară în forța armată Austro-Ungară

## Codul Penal Militar

(Urmare.)

### CAPITOLUL II.

Despre pedepsirea crimelor și delictelor în general.

Sensul  
pedepse-  
lor I. La  
crime.

**Art. 20.** Pedepsele pentru crime sunt:

1. Moartea.
2. Recluziunea.
3. (Pedepsea corporală).
4. luarea gradului (casațion).
5. Destituirea,
6. Degradarea și mutarea în clasă inferioară de soldă.

*Notă.* Pedepsa corporală s'a abrogat prin art. 6 al legii din 5 Dec. 1868.

II. Pentru  
delicte.

**Art. 21.** Delictele se vor pedepsi cu:

- a) închisoare,
- b) (pedepsa corporală),
- c) destituirea,
- d) degradarea și mutarea în clasa inferioară de soldă.
- e) amendă,
- f) confiscarea averii, mărfurilor sau uneltelor,
- g) pierderea drepturilor și favorurilor acordate de lege,
- h) expulzarea dintr'o localitate, ori
- i) dintr'una din țări, sau
- k) din toate țările imperiului austriac.

*Notă.* Relativ la al. b), vezi nota la art. 20.

**Art. 22.** Pedepsa cu moarte se va executa prin strangulare sau împușcare.

**Art. 23.** Recluziunea se va executa prin internarea condamnatului într'o închisoare militară sau fortăreață și se va împărți în două grade după rigoarea ei.

Primul grad se va distinge prin cuvântul „recluziune” fără nici un adjectiv, al doilea cu cel de „recluziune grea”.

**Art. 24.** Condamnatul la recluziune se va păzi riguros însă fără a fi pus în fiare și se va hrăni conform regulamentelor existente la închisorile acestor condamnați. I se poate permite de către comandantul sau directorul închisoarei să vorbească cu persoanele străine de personalul de pază al închisoarei sau să corespundă numai din motive importante cu precauțiunea corespunzătoare (art. 48 și 50).

**Art. 25.** Condamnatul la recluziune grea se pune și în fiare și se va hrăni conform regulamentelor mai riguroase existente la închisorile acestor condamnați. În ce privește comunicarea

Felurile  
pedepsei  
cu moar-  
tea.

Recluzi-  
unea și  
împărți-  
rea ei  
după  
grad

Primul  
grad „re-  
cluziu-  
nea.”

Al doilea  
grad „re-  
cluziu-  
nea grea

verbală și în scris se vor observa dispozițiunile articolului precedent (art. 47 și 50).

*Notă.* Se înlocuiește punerea în fiare cu una sau mai multe agravări prevăzute în lege conform ord. circular al Min. de războiu Nr. 4554 din 25 Decembrie 1868.

*Art. 26.* Criminalul se va condamna la reclusiune sau pe viață sau pe timp mărginit. Durata celei din urmă nu va putea trece peste 20 de ani și nu va putea fi de regulă mai scurtă de 6 luni (art. 125).

*Art. 27.* Cum multe feluri de circumstanțe prin care se agravează sau ușurează crima, nu permit stabilirea mărităii pedepsei în lege însăși și pentru fiecare caz în parte, din capitolele următoare se va stabili la fiecare crimă, intervalul dintre minimum și maximum în cadrul cărui se va pronunța de regulă durata pedepsei cu considerarea la gravitatea crimei.

*Art. 28.* Pedepsa sa are alt efect juridic al sentinței penale va începe — în caz că în textul sentinței nu se stabilește altcum — din momentul, când, s'a publicat sentința definitivă.

*Art. 29.* Cu pedeapsa reclusiunii este împreunată de obiceiul constrângerea la muncă. Excepțiunile se prevăd în instrucțiunile respective.

*Art. 30.* Acest articol a fost scos din vigoare prin ștergerea pedepsei corporale (vezi nota la art. 20).

*Art. 31.* Luarea gradului destituirea și degradarea se va putea aplica sau ca pedepse independente, sau ca consecințe a altor pedepse, iar destituirea și degradarea și ca agravarea pedepsei.

*Art. 32.* Luarea gradului consistă în pierderea poziției de ofițer sau oficianț, a gradului de onoare militar, sau a caracterului oficial în așa fel, că printr'aceasta respectivul se face incapabil de a-și mai recăștiga serviciul la stat sau gradul de onoare militară.

Luarea gradului atrage după sine și pierderea din partea ofițerilor sau oficianților (asimilațiilor) a tuturor titlurilor publice și demnităților, a decorațiunilor cu ordine, a medaliilor de vitejie, sau a altor distincțiuni împreună cu veniturile rezultate din posesiunea acestora, cum și pierderea dreptului la pensiunea de stat a acelor persoane, cari beneficiază de ea.

Dață criminalul este străin și posedă ordină sau decorațiuni străine, se va adăuga în sentința, care pronunță luarea gradului, că condamnatul și-a pierdut dreptul de a purta aceste distincțiuni în interiorul statelor imperiale și regale (austro-ungare, inclusiv Bosnia Herțegovina).

*Notă.* Ord. de circulare prevăd, că nu se pot pierde următoarele decorațiuni: medalia de războiu, medalia comemorativă a campaniei din 1864 contra Danemarcei, medalia papală «pro Petri sede».

b) după durată.

începerea pedepsei.

împreunarea pedepsei reclusiunii cu muncă corespunzătoare.

Pedepsa corporală la independență.

Luarea gradului destituirea și degradarea.

Luarea gradului.



**Destituirea.** *Art. 33.* Destituirea se poate pronunța nu numai contra ofițerilor sau oficianților (asimilaților) în activitate, în retragere sau cu grade onorifice ca și contra acelor militari neobligați la serviciu, cari nu fac parte nici dintre ofițeri și subofițeri și nici dintre oficianți (asimilați).

*Art. 34.* Cel condamnat la destituire deși își pierde funcțiunea, gradul de onoare militară și pensia, totuși prin aceasta nu se face încapabil de a ocupa o funcțiune la stat sau de a fi întreținut din fondurile statului,

Însă pentru că destituitului să-i se poată da din nou poziția de ofițer sau funcțiunea publică, la cea dintâi se va cere aprobarea M. Sale Imperatorului și Regelui, iar la a două a ministerului respectiv.

Cu destituirea nu este legată de obicei pierderea ordinelor și a distincțiunilor.

Decă însă vreun militar neobligat la serviciu se va destitui pentru o astfel de crimă, care la ofițeri și oficianți (asimilați) are cu urmarea luarea gradului, se vor pronunța totdeauna în sentință atât consecințele urmate din luarea gradului conform art.

32, cât și incapacitatea de a recâștiga funcțiunea pierdută.

*Art. 35.* Degradarea consistă în retrogradarea subofițerilor și a militarilor cu obligământ de serviciu, de un grad sau soldă mai mare ca a soldatului, în poziție (situație) mai inferioară pe timp determinat sau nedeterminat.

Degradarea și mutarea în clasă inferioară de soldă

Pentru crime, această retrogradare se poate pronunța numai la cea mai inferioară plată a soldatului și totdeauna pe un timp nedeterminat.

Degradarea numai în acel caz atrage după sine incapacitatea de a avansa din nou în grad sau în soldă superioară și pierderea distincțiunilor, dacă aceste urmări sunt legate cu destituirea conf. art. 34 a militarilor neobligați la serviciu.

În acele cazuri de penalitate, în care prezenta lege oronă degradarea unui subofițer se vor retrograda la cea mai mică plată a soldatului aceia, cari deși nu sunt mai mari în grad de cât soldatul, dar au o soldă mai mare de cât acesta.

**Maior A. Bozac.**

**Dr. Locot. Stan Virgil.**

## INDICATOR JUDICIAL MILITAR

### Consiliile de Disciplină.

#### *Nesupunerea.*

Nesupunerea se numește delictul săvârșit de ori ce cetățean care în virtutea legilor este obligat să îndeplinească un serviciu militar și nu se prezintă la chemarea ce-i se face.

Legea deosebește mai multe categorii de nesupuneri și după situațiunea persoanelor în raport cu serviciul militar și implică anume elemente pentru existența acestui delict.

Ast-fel, se consideră nesupus :

a) Tânărul chemat prin legea de recrutare la obligativitatea serviciului militar, ce nu se prezintă în termen de 10 zile de la data fixată în ordinul ce i-sa înmănat, la unitatea hotărâtă prin acel ordin, afară de cazuri de forță majoră.

b) Individul angajat voluntar să îndeplinească serviciul militar, și care nu se prezintă în interval de 10 zile de la data hotărâtă în ordinul ce-i s'a dat, la corpul ce-i s'a destinat prin acel ordin, afară de cazuri de forță majoră,

c) Ori ce militar aflat în concediu limitat sau nelimitat; trecut în rezervă, miliție sau gloată și care chemat sub arme, fie

prin ordin individual, fie prin afișarea nominală în comunele unde domiciliază, nu se prezintă la unitățile destinate în termen de 5 zile dela data fixată în ordin ca termen al prezenței.

În privința concediului trebuie să se facă bine deosebire între concediile ce militarul obține în timpul serviciului său sub arme și concedierea din acest serviciu cu întregul contingent din care face parte omul.

Prin noua organizare a serviciului militar, serviciul sub arme la Infanterie e 2 ani, la Cavalerie 3 ani, la marină 4 ani. După executarea acestui termen ce formează prima parte a serviciului militar activ, pentru interesele economice a le populațiunei și din motive financiare pentru stat, militarii fiind considerați că au învățat meșteșugul armelor, sânt trecuți în concedii al căror termen fie că se fixează de la început fie că sânt nelimitate, până la trecerea oamenilor în alt element al armatei, conrensputzător vârstei. Numai în această situațiune a concediului, legea în spiritul ei, consideră că individul poate să-



vârși faptul de nesupunere prevăzut de art. 224 C. J. M.

Când în timpul serviciului efectiv sub arme, cine va obținând un concediu limitat de o lună, două, concediu medical, de interese personale, concediu agricol, de studii etc., și nu se presintă la serviciu la expirarea lui, într'un termen de grație de 15 zile, nu săvârșește delictul de nesupunere, ci acelea de Dezertare ce este prevăzut de art. 225 al I & II C. J. M.

De asemeni delictul special al Nesupunerii săvârșit în spiritul considerațiilor de mai sus, nu trebuie confundat cu Insubordonanța prevăzută de art. 211 C. J. M. și care la bază are tot noțiunea de nesupunere, la un ordin primit, însă care se deosebesc de această infracțiune prin natura ordinului față de care Individul nu s'a supus.

Nesupunerea se referă la chemarea omului pentru prestarea serviciului militar, Insubordonanța se raportează la executarea acestui serviciu.

Pentru existența delictului de nesupunere se cer următoarele condițiuni.

#### *Elementul moral:*

1. *Intențiunea și Voința:* individul chemat, să nu se presinte, fiind-că așa a hotărât, așa a voit el, fără să fi fost împiedicat de vre-o cauză exterioară, de vre o piedică peste care nu a putut trece. Ast-fel sânt cazurile de forță majoră, ca întreprinderile de circulații prin inun-

dații, inzepeziri, etc. cazurile de boală, de nenorociri mari etc. cazuri ce trebuiesc bine cercetate de cei ce întocmesc actele de trimitere în judecată și de șefii ce ordonă trimiterea lor, în fața Consiliului.

Dacă omul din pricina simplității, a lipsei de cultură și pricepere nu a luat acte justificative prin mijlocirea autorităților de Circumstanțele ce au împiedicat prezentarea sa, alcătuirii actelor acte sânt obligați să cerceteze prin toate mijloacele stabilirea elementului intențional ca unul din factorii esențiali ce determină delictul nesupunerii.

Pentru cazurile de boală, se vor cere autorităților unde domiciliază bănuitul, spitalelor unde a fost internat, constatarea împiedicării prezentării lui, după indicațiunile date de el, fiind greșită măsura de a se trimite omul în judecată numai pe constatarea materială a nesupunerii, fără a se stabili cauzele ei, pe motiv că nesupusul ne având cu el acte oficiale care să-i justifice întârzierea e culpabil, fiind-că poate omul nu a știut cum să și le procure, și cele arătate de el putând fi adevărate.

#### **Elementele materiale**

a) *Situațiunea militară a Individului să fie determinată.*

Să fie luat în puterea unei legi, recrutat, ori angajat de bună voie, ori să se află în vre-o situațiune militară legală, concediu nelimitat rezervă etc. din care ar rezulta obligativitatea

vre unei prestări de serviciu militar.

Ast-fel un tânăr a căruia clasă a recrutat și s'a încorporat, ne fiind recrutat, nu poate sărârși delictul de nesupunere dacă nu se presintă la încorporarea contingentului său.

Voluntarul ce nu ar fi împlinit toate formalitățile impuse angajărilor de bună voie, ce nu s'ar prezenta la încorporare la termenul fixat, nu poate fi socotit nesupus, angajarea sa fiind neexistentă în drept.

Un militar de rezervă, ce împlinind vârsta obligativității prestării serviciului militar, și care nu a fost trecut în elementul conrespunzător vârstei, la primirea vre unui ordin de che-

mare ce s'ar fi născut pe baza considerațiunei că încă figura în cadrele oștirea, nu poate fi socotit nesupus de nu se presintă și trimis în judecată, fiind că obligativitatea legală a serviciului militar încetase cu împlinirea datei hotărâte prin lege, ast fel că dacă chemarea nu s'a născut din puterea unei legi, elementul delictului lipsește.

*b) să fi primit ordinul de chemare.*

Unitatea care a lansat ordinul să se găsească în posesiunea dovezii înmănării acelui ordin, dovadă ce va fi alăturată actelor de dare în judecată,

**Maiorul V. Chiru,**

Primul Comisar Regal  
al Corpului 6 Armată.

# POPESCU TUDOR

## AVOCAT

FOST COMISAR REGAL PE LÂNGĂ CURTEA MARȚIALĂ  
A MARELUI CUARTIER

BUCUREȘTI, STR. SFINȚII APOSTOLI 10.



LOC REZERVAT PENTRU

CĂRȚILE DE VIZITĂ A LE

DOMNILOR AVOCAȚI

ȘI FIRME COMERCIALE

LEI 500 ANUAL PENTRU DOMNII AVOCAȚI

LEI 1000 ANUAL PENTRU COMERCIANȚI

<p><i>Angelo Stătescu</i> Avocat</p> <p>Specialist în chestiuni militare Consultății 9—11, 3—7 (15—19)</p> <p>Cluj, Piața Cuza Voda 16</p>	<p>„POEMELE DESPĂRTIREI“</p> <p>Poezii de: CONST. RÎULET</p> <p>Volum ilustrat. Lei 15.—</p> <p>De vânzare la toate librăriile din țară</p>
<p>„CULTURA POPORULUI“</p> <p>Mare Gazetă populară de educație și cul- tură Românească :-:</p> <p>Lei 30 anual</p> <p>CLUJ, STR. DOROBANȚILOR 11</p>	<p><i>Dem. D. Stoenescu</i> Avocat</p> <p>Craiova</p> <p>Strada Gheorghe Chițu No. 6</p>
<p>Memoriile unui Comisar Regal</p> <p>de Vasile P. Chiru</p> <p>De vânzare la toate librăriile din țară Lei 10.—</p>	<p>BIBLIOTECA SOLDATULUI ȘI A CETĂȚEANULUI</p> <p>Revistă de cultură și educație națio- nală. — 30 lei abonament anual</p> <p>Cluj, str. Dorobanților 11</p>

# Banca Centrala pentru Industrie și Comerț S. A.

Sediul: Cluj, Strada Regina Maria Nr. 6—8

Capital Societar: Lei 50.000.000. deplin vărsat  
 Rezerve: . . . . . Lei 16.000.000 :: :: :: ::

— — —  
 Telefon: 133, 329 și 783  
 — — —

Filiale: Alba-Iulia, Arad, Hațeg, Sibiu și Turda  
 Se ocupă cu afaceri bancare, comerciale, industriale și în consignatie

## Colonel N. C. Homoriceanu

*fost Comisar Regal la Curtea Superioară și  
 Consiliul Permanent de Revisiune  
 Licențiat în drept  
 Avocat*



*Pledează și dă Consultațiuni în afaceri militare în fața  
 instanțelor civile și militare*

*Consultațiuni zilnice între orele 2—4  
 București, Strada Frumoasa 37; Telefon 42/50.*